

(вокального надриву, елементи сипу, хрипу тощо). Одним з яскравих представників цього напрямку й першим із музикантів-експериментаторів у царині зі звуком у виконавській практиці був соліст гурту “The Doors” Джим Моррісон.

З появою таких напрямів, як хард-рок та хеві-метал, засновниками яких вважають музикантів гуртів “Led Zeppelin”, “Deep Purple”, “Black Sabbath”, професійне володіння вокальною технікою набуло особливого значення. У пошуках особливого звучання співаки працюють над розширенням вокального діапазону, офарбуванням «чистого» вокалу додаванням хрипу на високих звуках.

Техніку «розщеплення» несправжніх (фальшивих) зв'язок започаткував вокаліст шведського гурту “Bathory” Томас Форсберг у 1984 р. Представники екстремальних гілок «металевого» рок-стилю застосовують різні прийоми, зокрема скримінг, гроул та його різновиди, залучають важкі й швидкі гітарні рифи, та майже не звертаються до чистого вокального інтонування, що не вписується в загальну концепцію цього стилю.

Екстремальні вокальні техніки надзвичайно різноманітні, їх можна зустріти практично в усіх сучасних жанрах, стилях і манерах співу — рок, поп-музика, джаз, соул, мюзикли тощо. У рок-музиці використання такої фонації досягло найбільшого ступеню, особливо з появою таких стилів, у яких чистий вокал взагалі не використовується. Кожен гурт додавав у стилістику рок-звучання щось своє, оригінальне, й безперечно, вони надалі будуть продовжувати розвиватися на основі своєї багатой історії.

А. Верещака

РОК-МУЗИКА ЯК КУЛЬТУРНИЙ ПЛАСТ У СВІТОВІЙ МУЗИЦІ

А. Vereshchaka

ROCK MUSIC AS A CULTURAL LAYER IN WORLD MUSIC

У західній культурі ХХ ст. рок-музика посіла особливе місце. Почавши своє існування понад 50 років тому, вона пережила період бурхливого розквіту та поширилася по всіх регіонах світу. У процесі свого розвитку рок-музика пережила кілька змін і стала одним із найвпливовіших жанрів сучасної світової музичної культури. Маючи простоту музичних засобів виразності, рок-музика справила великий емоційний та світоглядний вплив на свою публіку, яка насамперед належала країнам західноєвропейської культури.

Попри зв'язок із фольклорними традиціями, формами та прийомами професійної музики, рок має здатність активно впливати на психологію людини та її почуття. Цей жанр виявляється ближчим саме до новітніх, нетрадиційних концепцій. Як культурний та історичний феномен, його можна назвати формою сучасного існування і проявів найдавніших якостей людської психіки. Рок, з одного боку, завжди протиставляв себе масовій культурі, про що свідчить його дух протесту та бунтарства. З іншого боку — з моменту свого виникнення рок був культурою молоді. На прикладі пісні групи The Beatles “Eleanor Rigby” можна розглянути поєднання як високого й духовного, так і буденного й повсякденного, що частіше залишається поза увагою.

Осмилення в цьому жанрі йде через звук і не тільки. Сприйняття музики ґрунтується як на передчутті мелодії, так і на ритмі. Необхідно відзначити, що за наявності такої чіткої системи, у рок-композиціях обов'язково присутня частка імпровізації — навіть за умови наявності партитур з нотним записом. Тому один концерт завжди відрізнятиметься від іншого, на якому будуть виконуватися ті ж самі пісні, що й на першому.

Розвиток рок-музики так само тісно пов'язаний з технічним та економічним фактором. Технічний розвиток дає сприятливий ґрунт для створення нових інструментів, відповідно — нового звучання. Так само це відіграє роль під час запису та розповсюдження. Розвиток цього жанру йде, так само, завдяки мінливим суспільним цінностям, моралі та вдачам. Простежуючи історію року, можна побачити, як він змінювався і змінюється, реагуючи на різні події в соціумі.

Українська рок-музика сформувалась ще в далекі 60-ті рр. ХХ ст. під впливом, звичайно, західноєвропейської музики та була представлена аматорськими біг-бітовими та R&B командами. Розвивався український рок у двох містах — Києві та Львові. Попри те, що Київ відомий своєю визначною роллю через статус центру країни, Львів подарував українцям неповторні гурти «Океан Ельзи», «Плач Єремії», «Брати Гадюкіни». Лейтмотивом їхніх пісень стала громадянська, філософська та інтимна лірика. Згодом український рок поділився на такі види, як інструментальний, альтернативний, гранж, етно-рок, важкий рок.

Нині український рок перебуває у стані росту на рівні зі світовими тенденціями. За останні десять років українська рок-сцена стала значно різноманітнішою, з'явилися найкращі рок-пісні та рок-гурти. Зірками українського року вважаються «Бумбокс», «Воплі Відоплясова», «Танок на майдані Конго», «С.К.А.Й.», «Скрябін», «Табула Раса», «Друга Ріка», «Green Grey», «5'Nizza», «ТІК», «Тартак», «Антитіла», «Kozak System», «Ttoned Jesus», «Brutto» та інші.

Отже, рок-музика стала культурним феноменом, що розповсюдився за межі музики. Тематика пісень, філософія, спосіб життя, імідж музикантів та їх шанувальників стали важливим явищем сучасної культури. Рок породив субкультуру своїх шанувальників — рокерів. Більше того, рок-музика продовжує помітно впливати на культуру нашого часу. Дослідження рок-музики, як і самої культури цього жанру, дозволяє не лише розширити уявлення про провідні тенденції сучасної культури, а й простежити безпосередню взаємодію останньої з економічними, політичними, психологічними, етичними, естетичними та іншими процесами.

Рок-культура увібрала в себе багато провідних європейських культурних традицій, ставши свого роду декларацією екзистенційного досвіду декількох поколінь. Як явище музичного життя, рок-музика заслуговує на різнопланове дослідження та осмилення — істориками, соціологами, філософами, теоретиками та істориками культури.